

Šľachtiteľský program plemena oxford down

Úvod šľachtiteľského programu:

Tento šľachtiteľský program je vypracovaný s ohľadom na Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1012 o zootecnických a genealogických podmienkach na plemenitbu čistokrvných plemenných zvierat, hybridných plemenných ošípaných a ich zárodočných produktov a na obchodovanie s nimi a ich vstup do Únie a ktorým sa mení Nariadenie (EÚ) č. 652/2014, smernice Rady 89/608/EHS a 90/425/EHS a zrušujú určité akty v oblasti plemenitby zvierat („nariadenie o plemenitbe zvierat“).

Šľachtenie plemena oxford down vychádza zo Zákona č. 194/1998 Z. z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o šľachtení a plemenitbe“) a Smernice Rady 89/361/EHS týkajúcej sa čistokrvných chovných oviec a kôz. Napĺňanie šľachtiteľského programu sa vykonáva v súlade so Zákonom č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov, Vyhláškou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 18/2012 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o identifikácii a registrácii oviec a kôz v znení vyhlášky č. 49/2015 Z. z., Vyhláškou Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 18/2001 Z. z. o vykonávaní kontroly úžitkovosti, kontroly dedičnosti a testovania úžitkových vlastností, kontroly zdravia, kontroly dedičnosti a testovania zdravia, hodnotenia zovňajšku hospodárskych zvierat, o založení a vedení plemennej knihy, založení a vedení plemenného registra, vedení predpísanej evidencie a o overovaní pôvodu hospodárskych zvierat, Rozhodnutím Komisie 90/254/EHS, ktorým sa stanovujú kritéria pre schvaľovanie organizácií a združení chovateľov, ktoré zakladajú alebo vedú plemenné knihy pre čistokrvné plemenné ovce a kozy, Rozhodnutím Komisie 90/255/EHS, ktorým sa stanovujú kritéria pre zápis čistokrvných plemenných oviec a kôz do plemenných kníh; Rozhodnutím Komisie 90/256/EHS, ktorým sa stanovujú metódy pre monitorovanie úžitkovosti a posudzovanie genetickej hodnoty čistokrvných plemenných oviec a kôz, Rozhodnutím Komisie 90/257/EHS, ktorým sa stanovujú kritéria schvaľovania čistokrvných plemenných oviec a kôz a používania ich spermy, vajíčok a embryí na plemenárske účely, Rozhodnutím Komisie 90/258/EHS stanovujúcim zootecnické certifikáty o pôvode čistokrvných plemenných oviec a kôz, ich spermy, vaječných buniek a embryí. Napĺňanie tohto šľachtiteľského programu sa musí vykonávať v súlade so štatútom plemenných kníh pre ovce chované na Slovensku. Tento šľachtiteľský program vychádza aj z dlhodobou stanovenými zásadami v predchádzajúcich štatútoch plemennej knihy pri šľachtení daného plemena na území Slovenskej republiky.

Napĺňanie a dodržiavanie tohto šľachtiteľského programu zaisťuje Zväz chovateľov oviec a kôz na Slovensku – družstvo, ako chovateľská organizácia nesúca šľachtiteľský program podľa Nariadenia EPaR č. 2016/1012 a ako uznaná chovateľská organizácia podľa zákona č. 194/1998 o šľachtení a plemenitbe poverená Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky vedením plemennej knihy.

Šľachtiteľský program je sústava šľachtiteľských opatrení vedúcich k zmeneniu tých vlastností a znakov hospodárskych zvierat, ktoré rozhodujú o plnení cieľa chovu. Pri zachovaní zdravia a ekonomiky chovu. Na naplnenie šľachtiteľského programu sa stanovuje chovný cieľ.

Cieľom tohto šľachtiteľského programu je zvyšovanie genetickej hodnoty a úžitkovosti jedincov daného plemena na území Slovenskej republiky tak, aby mal nadväzovať na šľachtiteľské programy a chovné ciele v krajine pôvodu plemena a v ostatných krajinách Európskej únie. Tento šľachtiteľský program sa vzťahuje na územie Slovenskej republiky.

Charakteristika plemena

Polojemnovlnové mäsové plemeno vyšľachtené v Anglicku. Typické veľkým telovým rámcom, širokým chrbtom a mohutným hrudníkom. Končatiny sú kratšie a veľmi pevné. Ovce aj barany sú bezrohé. Hlava a končatiny sú čierne, vlna je biela. Plemeno je veľmi odolné, nenáročné, vhodné najmä pre oplôtkový systém chovu s jarným bahnením. Jahňatá sú najčastejšie odchovávané spolu s matkami na pastve, pričom priemerný denný prírastok (ďalej len „PDP“) hmotnosti dosahuje viac ako 300 gramov. Pastevný výkrm jahniat možno uskutočňovať do vyššej živej hmotnosti (40 - 45 kg). Jatočná výťažnosť jahniat je často nad 50 %.

Úžitkové vlastnosti

Ovce tohto plemena boli dovezené na Slovensko z Dánska v roku 1996. Živá hmotnosť dospelých baranov je 95 - 130 kg a bahníc 85 kg a viac. Striž potnej vlny je u baranov 5 kg, u bahníc 3,5 - 4,5 kg, sortimentu B, B/C a výťažnosti 55 - 60 %. Plodnosť sa pohybuje v rozmedzí 130 až 160 %. Živá hmotnosť jahniat vo veku 100 dní dosahuje 30 – 35 kg. V stanici výkrmnosti a jatočnej hodnoty v Nitre dosiahli jahňatá plemena oxford down v roku 1997 priemerný denný prírastok hmotnosti 460 gramov a jatočná výťažnosť bola 52,92 %.

Populácia plemena oxford down na Slovensku nie je veľmi početná a jeho stavy stagnujú. Pre svoju odolnosť by si však zaslúžilo väčšiu pozornosť chovateľov. Plemeno v otcovskej pozícii je vhodné k úžitkovému kríženiu v mäsovom programe so všetkými domácimi plemenami.

Postup šľachtenia plemena

Šľachtiteľský program v chove mäsových plemien na Slovensku a tak isto aj v chove plemena oxford down je zameraný na zlepšenie ukazovateľov úžitkovosti. Základnou formou šľachtenia je čistokrvná plemenitba so zámerom zlepšiť produkciu mäsa. Šľachtenie je založené na výbere najlepších jedincov do pozície rodičov ďalšej generácie. Základom šľachtiteľskej práce pre správne vytypovanie najlepších zvierat bude aj naďalej kontrola úžitkovosti KÚOaK. Získané dáta sa okrem selekcie zvierat môžu používať aj na odhad plemenných hodnôt úžitkových parametrov vhodnými štatistickými metódami podľa metodiky schválenej Šľachtiteľskou radou. V chovoch sa môže využívať aj genomické hodnotenie plemenných zvierat. Uplatňovanie

konkrétnych metód selekcie v rámci šľachtenia jednotlivých plemien oviec a kôz určí Šľachtiteľská rada oviec a kôz svojim uznesením.

Kontrola úžitkovosti bude sledovať hlavne informácie o plodnosti bahníc, intenzite rastu a osvalení. Do sledovania môžu byť zaradené aj niektoré objektívne ukazovatele zmäsilsti (plocha MLT, hrúbka podkožného tuku).

Kontrolu úžitkovosti oviec a kôz vykonáva Zväz chovateľov oviec a kôz na základe nariadenia EPaR 2016/1012 a poverenia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, alebo ním poverená tretia strana. Výkon KÚOaK sa riadi metodikou schválenou orgánmi ZCHOK na to oprávnenými.

Keďže sa jedná o málo početnú populáciu, ktorá sa na Slovensku chová len krátke časové obdobie je potrebné rátať s nákupom plemenníkov zo špičkových chovov v EÚ.

Plemenná kniha oviec sa riadi osobitným štatútom vypracovaným v súlade s platnou legislatívou a schválením orgánmi ZCHOK na to oprávnenými .

Geografické vymedzenie

Tento šľachtiteľský program je uplatňovaný výhradne na území Slovenskej republiky.

Plemenný štandard a chovný cieľ plemena oxford down chovaných v SR

Ukazovateľ		oxford down
Základná charakteristika	<i>Plemenný štandard</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Veľký telesný rámec, široký chrbát, mohutný hrudník, veľmi pevné končatiny. • Ovce veľmi odolné, nenáročné. • Polojemnovlnové plemeno, s bielou vlnou, hlava aj končatiny sú čierne. • Ovce aj barany sú bezrohé.
Úžitkové zameranie	<i>Plemenný štandard</i>	Špecializované plemeno. Vlnovo-mäsový až mäsovo-úžitkový typ.
	<i>Chovný cieľ</i>	Vlnovo-mäsový až mäsový úžitkový typ. Prioritné zameranie: produkcia ťažších jatočných jahniat z pastevného výkrmu po jarnom bahnení.
Hmotnosť bahníc	<i>Plemenný štandard</i>	75 kg
	<i>Chovný cieľ</i>	90 kg
Hmotnosť plemenných baranov	<i>Plemenný štandard</i>	110 kg
	<i>Chovný cieľ</i>	130 kg
*Hmotnosť jariek	<i>Plemenný štandard</i>	55 kg

**Hmotnosť aukčných baranov	<i>Plemenný štandard</i>	70 kg
	Chovný cieľ	85 kg
PDP do 100 dní jahničky	<i>Plemenný štandard</i>	0,250 kg
	Chovný cieľ	0,300 kg
PDP do 100 dní baránky	<i>Plemenný štandard</i>	0,290 kg
	Chovný cieľ	0,350 kg
Jemnosť vlny	<i>Plemenný štandard</i>	27,1-33,0 μm sortiment B, BC
Plodnosť na obahnenú ovcu	<i>Plemenný štandard</i>	140 %
	Chovný cieľ	170 %

*hmotnosť jahničiek do 1 roka musí byť minimálne 2/3 živej hmotnosti bahníc

**uvádzaná hmotnosť sa týka baranov vo veku nad 1 rok, do 1 roku musí mať baran minimálne 2/3 živej hmotnosti aukčného barana